

Beslut om användning av statsbidrag till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst, 2025

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24) aviserade regeringen ett långsiktigt stöd till kommunerna under perioden 2024-2028, i form av en bemannings- och kompetenssatsning, samt en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, för att stödja kommunerna i omställningen till en ny socialtjänstlag.

Under det förberedande året 2024 tilldelades 650 000 kronor per kommun i statsbidrag för att arbeta med läges- och behovsanalyser inför den nya lagen.

För 2025 har regeringen givit Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut statsbidrag till kommunerna för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Statsbidraget som ska betalas ut till kommunerna efter rekvisition är totalt 1 145 500 000 kronor, varav 93 505 889 kronor fördelas till Stockholms stad. Statsbidraget för 2025 utlystes av Socialstyrelsen den 1 april 2025.

Regeringen beräknar att 2 220 miljoner kronor kommer att avsättas för ändamålet årligen 2026-2028, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Ärendet

Enligt Socialstyrelsens anvisningar¹ får kommunerna använda statsbidraget till bemanning och kompetenshöjande insatser för att verka i linje med den nya socialtjänstlagens syfte, och att på olika sätt stärka förutsättningarna för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. De regionala samverkans- och stödstrukturerna stödjer huvudmännen i

¹ [PM-mall](#)

samverkan kring frågor som rör socialtjänst och hälso- och sjukvård. Statsbidraget får exempelvis användas till:

- Personalkostnader i form av egen anställd personal eller genom att upphandla en tjänst som arbetar med införandet av nya socialtjänstlagen
- Kompetensutvecklingsinsatser
- Kommunikationsinsatser för uppdragets genomförande
- Samverkan och stödinsatser med Regionala samverkans- och stödstrukturer, RSS
- Samverkan med andra kommuner

I början av 2026 ska staden återskildra till Socialstyrelsen hur statsbidraget har använts. Återskildringen kommer att bestå av en ekonomisk redovisning och frågor om hur statsbidraget har använts. Av återskildringarna ska det även framgå hur jämställdhetsperspektivet har beaktats.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att statsbidraget för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst fördelas till satsningar enligt följande förslag.

Förändringsledare

En fast summa om 900 000 kronor fördelas till alla stadsdelsnämnder och socialnämndens operativa verksamhet, för finansiering av förändringsledare på en heltid.

Satsningar för utveckling av första linjens socialtjänst

För att påbörja förflyttningen mot en mer tillgänglig och förebyggande socialtjänst med fokus på tidiga insatser fördelas medel till satsningar som den strategiska styrgruppen för projektet Framtidens socialtjänst har beslutat ska genomföras i alla stadsdelsnämnder.² Det handlar om att kunna erbjuda fler insatser utan individuell behovsprövning för att nå invånare med stöd i ett tidigare skede. Det handlar även om att utveckla det uppsökande arbetet och att socialtjänsten ska finnas tillgänglig i andra verksamheter och föreningar som möter stadens invånare. För arbete med detta fördelas en fast summa om 1 000 000 kronor till alla stadsdelsnämnder. Därutöver fördelas 46 000 000 kronor i alla stadsdelsnämnder utifrån stadens resursfördelningsnyckel inom individ- och familjeomsorg som bygger på befolkning samt socioekonomiska faktorer. Medlen kan användas för att förbereda

införande av nya arbetssätt och insatser samt till personalförstärkning. Förberedelser under 2025 rör de insatser utan behovsprövning som är prioriterade och beslutade inom projektet Framtidens socialtjänst³ och kan bland annat handla om:

- Planering av hur arbetssätt i en så kallad första linjens socialtjänst ska utformas i stadsdelsförvaltningen
- Ta fram plan för implementering av arbetssätt i första linjens socialtjänst
- Kompetensutveckling gällande metoder som ska användas i insatser utan individuell behovsprövning
- Uppföljning av insatser utan individuell behovsprövning

Förberedelserna under 2025 ska göra det möjligt att starta upp insatser som prioriterats senast den 15 januari 2026 för de stadsdelsförvaltningar som inte redan erbjuder dessa. Detta med reservation för att ett dokumentationssystem behöver finnas på plats för de insatser som kräver det.

Pilotverksamheter

En del av förflyttningen behöver testas i pilotprojekt och ska genomföras, utvecklas, utvärderas och justeras i etapper i olika stadsdelsnämnder från och med 2026. Målsättningen är att stadsdelsnämnderna successivt genomför pilotprojekt och prövar arbetssätt som ska implementeras av alla stadsdelsförvaltningar i första linjens socialtjänst. Arbetet med att förbereda den första omgången pilotprojekt påbörjas under 2025. I detta ingår bland annat:

- Etablering av projektledning som att upprätta projektplan och projektorganisation
- Genomföra invånardialoger
- Kommunikation och förankring av genomförande bland medarbetare
- Utformning och planering av hur de nya arbetssätten inom första linjen samt insatsen flexibelt socialt stöd ska prövas i pilotprojektet
- Förberedelse för uppföljning genom exempelvis baslinjemätning

Förberedelserna under 2025 ska göra det möjligt att starta upp konkret pilot-verksamhet i början av 2026. Till detta fördelas 11 000 000 kronor till ett antal stadsdelsnämnder.

Ytterligare 1 500 000 kronor avses användas under året för att planera pilotverksamhet av vissa specifika insatser i samarbete mellan några stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningarna. Det handlar om insatsen Bo-skola för personer med funktionsnedsättning och Här- och nu samtal till barn som bevittnat våld. Medlen kan bland annat användas till dialoger med samverkanspartners, invånardialoger, metodutveckling och kompetensutveckling.

Insatser som rör skadligt bruk och beroende samt våld i nära relation

Kartläggningen av insatser utan individuell behovsprövning⁴ som genomfördes 2024 visade att en stor del av insatserna inom skadligt bruk och beroende med stor sannolikhet skulle kunna ges utan individuell behovsprövning. Vidare utredning behöver dock genomföras om vilka insatser som är lämpliga innan det kan prövas i pilotverksamhet. 1 000 000 kronor av statsbidraget används 2025 för att genomföra en utredning och planera för pilotprojekt.

Den strategiska styrgruppen för projektet Framtidens socialtjänst har beslutat att alla insatser som ges inom Relationsvårdscentrum ska kunna erbjudas utan individuell behovsprövning.⁵ 7 000 000 kronor avsätts för metodutveckling, kompetensutveckling och personalförstärkning inom Relationsvårdscentrum. Av dessa medel används 1 000 000 kronor centralt och 6 000 000 kronor fördelas till Relationsvårdscentrum.

Stadsövergripande arbete

Socialnämnden och äldre- och barnnämnden samordnar arbetet med omställning för stadens socialtjänst i samarbete med stadsdelsnämnderna, andra facknämnder och kommunstyrelsen. 3 000 000 kronor avsätts till tjänster, stadsövergripande kompetensutveckling, vissa kommunikationsinsatser, aktiviteter för utveckling av kunskapsbaserad socialtjänst och planering av insatser samt gemensam uppföljning av arbetet med omställningen.

Ytterligare 3 000 000 kronor kommer att användas till att stärka samverkan för digital utveckling inom hela stadens socialtjänst och att möjliggöra en förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst med stöd av digitalisering. Samt att bygga upp socialtjänstens förmåga avseende statistik och analys för att nå en kunskapsbaserad socialtjänst.

⁴ [Microsoft Word - 11. Insatsbilaga.docx](#)

⁵ Bilaga 1: Första linjen insatser och arbetssätt

Beslut

Socialdirektören beslutar, på delegation från socialnämnden, om fördelning inom staden av statsbidrag till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst enligt nedanstående:

Övergripande fördelning

Satsning	Belopp i kr
Lokala förändringsledare inom sdf samt socialförvaltningens operativa verksamhet	10 800 000
Satsningar för utveckling av första linjens socialtjänst	57 000 000
Pilotverksamheter	12 500 000
Insatser som rör skadligt bruk och beroende samt våld i nära relation	7 000 000
Stadsövergripande arbete inklusive digitalisering	6 205 889
Summa	93 505 889

Statsbidrag som fördelas mellan stadsdelsnämnderna

SDN	Fördelat enl. resurs-fördelningsnyckel	Fast belopp	Förändring sledare	Totalt per SDN
Järva	9 936 000	1 000 000	900 000	11 836 000
Hässelby-Vällingby	5 198 000	1 000 000	900 000	7 098 000
Bromma	2 530 000	1 000 000	900 000	4 430 000
Kungsholmen	1 564 000	1 000 000	900 000	3 464 000
Norra innerstaden	3 542 000	1 000 000	900 000	5 442 000
Södermalm	3 588 000	1 000 000	900 000	5 488 000
Enskede-Årsta-Vantör	5 612 000	1 000 000	900 000	7 512 000
Skarpnäck	2 162 000	1 000 000	900 000	4 062 000
Farsta	3 634 000	1 000 000	900 000	5 534 000
Hägersten-Älvsjö	4 784 000	1 000 000	900 000	6 684 000
Skärholmen	3 450 000	1 000 000	900 000	5 350 000
Summa	46 000 000	11 000 000	9 900 000	66 900 000

Övriga satsningar

Satsning	Belopp i kr
Förändringsledare socialförvaltningens operativa verksamhet	900 000
Första linje pilotprojekt inom ett antal stadsdelsförvaltningar	11 000 000
Pilot Bo-skola och Här- och nu samtal	1 500 000
Medel till Relationsvåldscentrum	7 000 000
Stadsövergripande kompetensutveckling, vissa kommunikationsinsatser, aktiviteter för att stödja stadsdelsförvaltningarna med en kunskapsbaserad socialtjänst samt planering av insatser m.m.	3 205 889
Digitalisering	3 000 000
Summa	26 605 889

Statsbidragen ska användas i enlighet med Socialstyrelsens anvisningar⁶ som anges på Socialstyrelsens hemsida. I början av 2026 ska stadsdelsförvaltningarna samt avdelningen för socialt stöd på socialförvaltningen redovisa till avdelningen för strategi och utveckling på socialförvaltningen hur medlen har använts. Socialförvaltningen återrappporterar därefter till Socialstyrelsen.

Veronica Carstorp Wolgast

Socialdirektör